

Анна ***МОЛЕВА***

ОКЕАН У МЕН

Как се побираш, океан,
у мен, болезнено разлюшкан?!
Душата търси брод и стан
да стъпи сигурно, на суша.
Кога си издълбал у мен
дълбоко и неравно дъно,
ведно ли с всеки миг блажен,
сред тлен и суета потънал?
Или си раснал с капки – грях,
жадуващи добра отплата,
и чезне радост в мен и смях,
залива яростно вината?
Сега бушуваш, океан,
в душата ми – вселена тайна,
но ти у мен си гост незван
и ще си идеш – в паст незнайна!
Кипи, до дъно разлюлян
от моя силен вик покаен.
Аз имам Пристан най-желан
и милостта Му е безкрайна!

***

Обичам Те, казвам и тръпна,
защото съм пепел и пръст,
делата ми зли и престъпни
превръщат словата ми в лъст,
а верните с вяра пристъпват
след Твоето Слово и Кръст.
Сърцето ми с трепет се свежда,
покаен принася Ти зов
за всички деяния прежни
и всеки зъл умисъл нов –
с една и велика надежда
на Твоята верна Любов!
И Ти Си ми крепко прибежище,
блажен и всевечен Покров!

ОТЧЕ НАШ

Отче наш, побързай днес,
викам святото Ти Име,
Ти в сърцето мое влез,
от злините избави ме!
Хляб насъщен ми подай,
Твоята Любов ми стига,
греховете ми докрай
очисти и забрави ги!
Нека власта в моя ден
благата Ти воля дивна,
да не ме отвежда в плен
злият и лукав противник!
Да прощавам пак и пак,
Твоят мир да бъде в мене,
да обичам свой и враг,
да не падам в изкушение!

НЧ "Възраждане 1928", с. Искрец. Електронно издание на адрес: **vestnikiskri.com**
Издава свещ. Лъчезар Лазаров, главен редактор. Отговорни редактори: Сн. Костадинова, Б. Балкански.
Тел. за връзка – **0885987833**. Моля, изпращайте материали на електронен адрес: vestnik_iskrec@abv.bg.
Ползвани сайтове: https://www.slovo.bg/

ISSN 2738-7798

ИСКРИ

Искри в словесното огниво. Искрец и сее във душата светлина. Сеяч е то на дефицитно слово, разнасящо човешка топлота.
П. Пеев

СТРАНИЦИ ЗА ПРАВОСЛАВИЕ И КУЛТУРА. Брой 57, ян. - февруари, 2024 г.

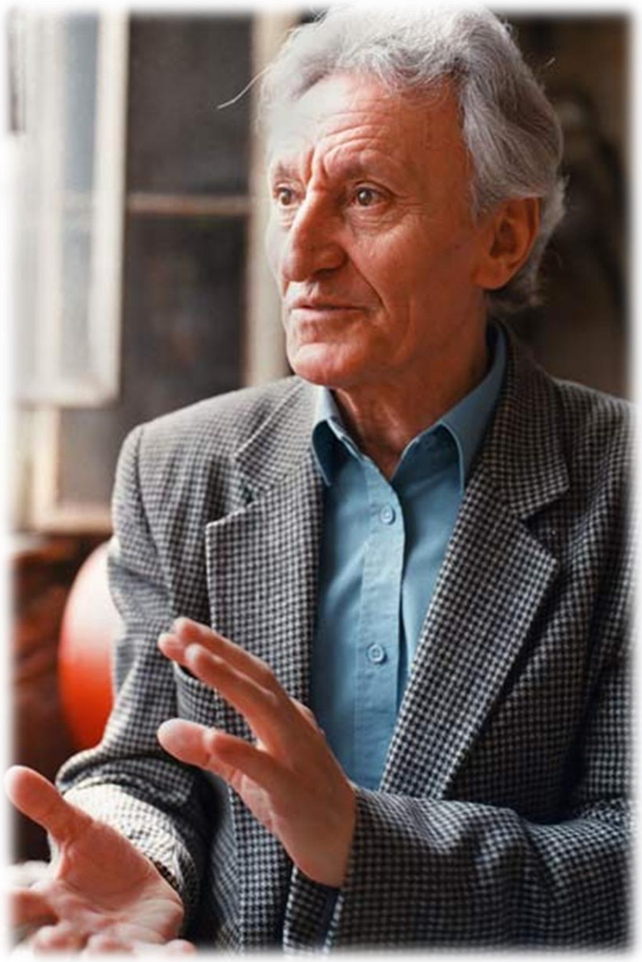
НЕДОСТИЖИМИЯТ РАДИЧКОВ

История, започната от средата

Можеш да започнеш една история и от средата. Да, ама не. Точно затова Йордан Димитров (по-късно ще вземе фамилията на дядо си – Радичков) по литература получава само тройки, даже и в гимназията. Учителката му твърди, че в неговите съчинения няма нито увод, нито изложение, нито заключение… Както той сам казва: „Аз така продължих да пиша до края на живота си. Една история мога да я започна откъде искам“. Така направих и аз, та затова ще се върна в началото, но преди това да кажа, че детските дарби често са извън нормата, а стресът не винаги има негативни последици.

Както всички знаят, Радичков е родом от потопеното село Калиманица. Ще рече: добра майка… Дали всички майки в това село са били добри или самото родно място е било толкова скъпо и ценно за жителите си, та са го нарекли така, можем само да гадаем, все пак знаейки, че всяко родно място е неповторимо и неотменно.

Когато е на шест години едно куче стряска малкия Йордан до смърт и той спира да говори. Тогава единственото му приятелче е глухонямото момиче от съседния двор. Навярно така, докато мълчи, поетът се научава да разбира езика на глухонемите. Ще рече някой: „Какъв ти език, нали са глухонеми!?“.

Продължава на стр. 2

А нима тяхното съзнание не е пълно с размисли и въпроси, може би дори с послания към света, които стоят затворени и неистово напират да излязат оттам? Не мислите ли? По-късно Радичков ще каже: „Винаги, когато пиша, имам чувството, че зад мен стои още един човек и ме гледа през рамото. И се чувствам задължен, когато говоря, да говоря от името на още един човек, който не може да говори…"

Чудя се каква е била средата, извела детето от света на безмълвието. Бог знае…, а може би е написано някъде в произведенията му?! Те са нетрадиционни, нямат обособени части, рядко се срещат подчинени изречения, местоименията „който“, „която“, „които“…, липсват въобще. По-късно от вестника често критикуват материалите му с обяснението, че не са необходими, но ги публикуват, защото са интересни и са написани неповторимо…

И аз стигнах до самия край, а имах още да казвам и ще го кажа.

Когато е на тринайсет Йордан губи баща си. Бедността е честа гостенка в неговия дом, та затова майка му го праща да учи в Семинарията. Не било писано да я завърши, напуска след девети септември, четирийсет и четвърта. Въпреки това до последните му дни го имат вещ по църковните въпроси. Когато го питат „Има ли Бог“, той отговаря: „Има или няма, ти живей така, че все едно има, а пък останалото е работа на Бога“.

Той е слабичък младеж и малко по-късно се разболява от туберкулоза. Сигурно жителите на с. Искрец, Софийско, биха се гордели изключително много, ако знаеха, че Йордан Радичков започва да пише именно след престоя си в белодробния санаториум в Искрец… "историйки, свързани със сезоните – есен, зима, сняг, дебели преспи...", казва сам той със свойствената си скромност.

И отново суматоха. Тази дума и занапред ще определя голяма част от неговото творчество. През шестдесет и девета ги изселват и събарят къщите на калиманчани. За родното си място Радичков твърди, че то е "село, изпаднало от каруцата на Бога".

От четирийсет и седма почти до края на живота си през 2004 г., повече от половин век, Йордан Радичков се труди на полето на българското слово. Започвайки творческия си път като кореспондент и редактор на национални издания, сценарист и драматург, той създава неповторими литературни произведения: романи, повести, новели и много разкази.

Йордан Радичков е съветник в Съвета за развитие на духовните ценности на обществото, съществувал през времето на тоталитаризма, но забележете – не и днес! Затова през 1990 той е един от поканените на историческата среща с Франсоа Митеран в София.

Сам напуска политическата си кариера на народен представител, защото е разочарован от народното събрание, което не е направило най-важното, не се е пречистило от мръсотията, и напомня на колегите си истината, че никой не може да се изкъпе вместо тебе. Боли го, защото политиците само допълнително нанасят травми върху „пълното със синини народно сърце“.

Голямата и ранима Радичкова душа стои зад всяка дума на автора: през „нежната спирала“ нарисувана с кръв върху белия сняг от безжизнено-падащата птица до начина по който описва и най-малкия и незначителен свой ловен другар Пешко.

Въпреки преживелиците си писателят съхранява фино чувство за хумор. По отношение на общочовешкия прогрес той казва „Човек непрекъснато убива нещо в себе си, докато накрая и сам себе си изтреби". Това твърдение е в синхрон и с друга негова метафора, че човешкият живот е дълго изречение, пълно с правописни грешки… Питат го как се отнася към своите драматизации, а той казва, че се отнася добре, имайки предвид че някои от тях са наистина хубави.

Радичков оставя стотици произведения, получава десетки награди, а в края на 2003 г. тогавашният премиер на България Симеон Сакскобургготски му връчва държавната награда "Паисий Хилендарски". Това най-високо отличие е присъдено на Радичков за изключителния му истински принос в българската литература и култура. †

ТРЕТИ МАРТ – ЕМОЦИОНАЛНА И НЕЗАЛИЧИМА СТРАНИЦА ОТ БЪЛГАРСКАТА ИСТОРИЯ

От бр. 56

за което стана дума в началото, и политическото положение за славяните става нетърпимо, страданието – прекалено голямо. Надделява разумът и братските чувства на състрадание и любов.

Вследствие на описаните исторически събития, кръвопролитията и жаждата за свобода, както и предшествана от много недоразказани исторически действия (все пак говорим за лабиринт от факти и обстоятелства) само година по-късно, след кончината на плеяда известни български герои, започва едно невиждано и нечувано по рода си историческо събитие: Освободителната Руско-турска война. Според проф. Андрей Пантев – най-честната война на новото време в Европа.

Някъде бе казано, че лишавайки се от съседните нам държави, Османската империя все едно, че откъсваше от себе си някой свой крайник, но заговореше ли се за Източния въпрос и по-точно – за освобождението на България – вече ставаше дума за обезглавяването на империята. И то настъпва със започването на войната, в която взимат участие и Сърбия, и Румъния, и Черна Гора, дори и Финландия. Още в предварителните договорки, някои от които тайни, най-вече под натиска на Австро-Унгария, Русия се отказва от претенции към балканските територии и въпреки по-ранните конференции и ясно очертаните граници на Българската Екзархия, за български се считат само две малки автономни области между Черно море, Македония, Дунав и Стара планина.

Може спокойно да се каже, че туптящото сърце на Османската империя векове наред е разположено именно върху изконните български земи на Балканите, а до 1870 г. няма никаква институция, няма лице, което да представлява българския етнос. Забравена е българската средновековна цивилизация, няма го българският език; заслугите на българските книжовни школи за огрaмотяването и християнизирането на славянските племена са удавен спомен от миналото. От Солун до Лом и от Вардарско до Цариград в българските църкви се служи на гръцки език, из градове и села, по пазари и тържища се чува турска, гръцка и еврейска реч… Но тази отчайваща действителност ще се промени само за няколко десетилетия, а борбите за християнската ни вяра и националното ни освобождение ще се увенчаят с успех само за по-малко от година. Това само по себе си е чудо и прецедент в световната история, станал възможен заради силната жажда за свобода, братската любов и жертвоготовност на самоотвержените руски воини, двойно превишаващи по численост съюзническите войски, и неведомият Божи промисъл, решил, след петстотин години, да отхвърли черната робска шамия от главата на Майка България.

Началото на десетата Руско-турска война, наречена по-късно Освободителна, е трогателен и емоционален акт… Вече споменахме за общественото мнение на интелигенцията в Европа и в Русия, което превръща Източния въпрос в Български, като всячески се застъпва за освобождението на България. Споменахме и позицията на Западноевропейските правителства, коренно различна от настроенията на своя суверен. Именно поради този огромен интерес и обществен отзвук, началото на войната се превръща в един особен и емоционален исторически момент.

Цар Александър II, веднъж вече наречен Освободител, заради това, че премахва крепостничеството в своята империя, отново предизвиква симпатиите към личността си, обявявайки Манифеста за започването на поредната война с Турската империя. Въпреки неизвестността, която витае всред руския народ, въпреки спомена за загубената само преди двайсетина години Кримска война, известна като най-голямото кръвопролитие на века, Манифестът за започването на нова война се приветства от руския народ, както и от царете на споменатите съюзнически сили.

Продължава в бр. 58